

Rada
Európskej únie

V Bruseli 10. novembra 2022
(OR. en)

14542/22
ADD 1

LIMITE

CORLX 1051
CFSP/PESC 1519
CODUN 58
COARM 229
CONUN 266

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	10. novembra 2022
Komu:	pani Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Predmet:	PROJEKTOVÝ DOKUMENT „Uvoľnenie inovácie: podporné technológie a medzinárodná bezpečnosť“

Delegáciám v prílohe zasielame dokument HR(2022) 268.

Príloha: HR(2022) 268

PROJEKTOVÝ DOKUMENT

Uvoľnenie inovácie: podporné technológie a medzinárodná bezpečnosť HR(2022) 268

Úvod

Pokrok v oblasti vedy a techniky je kľúčovým faktorom, ktorý umožňuje hospodársky a sociálny rozvoj a prosperitu. Ako však uviedol generálny tajomník OSN v správe z roku 2021 s názvom [*Current developments in science and technology and their potential impact on international security and disarmament efforts*](#) (Súčasný vývoj vedy a techniky a ich potenciálny vplyv na medzinárodné úsilie v oblasti bezpečnosti a odzbrojenia), narastajú obavy, že „vývoj vedy a techniky relevantný pre oblasť bezpečnosti a odzbrojenia napreduje rýchlejšie ako sa rozvíja kapacita normatívnych a riadiacich rámcov pochopiť a riadiť riziká“.

Inštitút OSN pre výskum v oblasti odzbrojenia (UNIDIR) je autonómnou inštitúciou v rámci Organizácie Spojených národov, ktorá vykonáva nezávislý výskum v oblasti odzbrojenia a súvisiacich problémov, najmä pokiaľ ide o medzinárodnú bezpečnosť. Z historického hľadiska UNIDIR zohráva vedúcu úlohu pri podpore úsilia pochopiť bezpečnostné dôsledky rýchleho a transformačného technologického pokroku a reagovať na ne. Táto práca v súčasnosti prebieha v rámci osobitného viacročného **programu pre bezpečnosť a technológie** (SECTEC), ktorý je kľúčovým poskytovateľom poznatkov pre medzinárodné diplomatické spoločenstvo, súkromný sektor a občiansku spoločnosť a buduje medzi nimi prepojenia (len za posledné dva roky bolo stiahnutých viac ako 13 000 publikácií a na podujatiach sa zúčastnilo viac ako 6 500 účastníkov). Práca programu SECTEC má tiež významný politický vplyv vrátane konkrétnych zmienok v dvoch konsenzuálnych správach o medzinárodnej kybernetickej bezpečnosti, ktoré prijalo Valné zhromaždenie OSN.

Navrhovaný dvojročný projekt s názvom **Uvoľnenie inovácie: podporné technológie a medzinárodná bezpečnosť** sa zameria na **vybrané kľúčové podporné technológie** a ich potenciálny vplyv na medzinárodnú bezpečnosť. Práca v rámci tohto projektu sa

bude organizovať v troch pracovných okruhoch podrobnejšie opísaných v nasledujúcej časti.

Projekt bude plne začlenený do širšieho pracovného programu SECTEC, pričom sa využijú aktíva v podobe poznatkov a siete, ktoré už boli vytvorené v rámci širšieho programu, a prispeje sa k dosiahnutiu jeho celkových cieľov, ktoré sú úzko prepojené s hlavným [mandátom inštitútu](#):

- **Formovať politiku a rozhodovanie.** Technologické inovácie vnášajú do globálneho bezpečnostného prostredia nové úrovne neistoty a spochybňujú tradičné chápanie konfliktov, ako aj koncepcie kontroly zbraní, a reakcie na ne. Nástroje a procesy v rámci multilaterálnych mechanizmov odzbrojenia, ako aj regionálne a národné mechanizmy bude potrebné prispôbiť tak, aby rozvíjali účinné politické reakcie na nové technológie. Program SECTEC sa bude usilovať prispieť k navrhovaniu takýchto politických reakcií a poskytovať preň podkladové informácie prostredníctvom vytvárania poznatkov a poskytovania poradenstva a podnetov.
- **Zmenšiť medzery v poznatkoch o technologických aspektoch medzinárodnej bezpečnosti.** Mnohé výzvy a príležitosti, ktoré nové technológie prinášajú, vyplývajú z ich technických parametrov, čo sťažuje zavádzanie politík alebo regulačných opatrení bez primeraného pochopenia príslušnej technológie vrátane rizík a príležitostí. Situáciu ešte zhoršuje prirodzené dvojaké (alebo všestranné) použitie mnohých takýchto inovácií, čo si vyžaduje širšie chápanie možných prierezových účinkov a previazanosti akýchkoľvek politických alebo regulačných opatrení.
- **Prepájať komunity.** V čase rastúcej globálnej nestability a nedôvery, ako aj nárastu počtu aktérov, zvýšeného šírenia poznatkov a odborných znalostí a obmedzenejších možností tradičných foriem regulácie je naliehavo potrebné, aby rôzne komunity spojili sily a vymieňali si poznatky, ktoré budú podkladmi pre ich pracovné programy. Týka sa to komunít pôsobiacich v rôznych sektoroch (napr. vlády, priemysel, občianska spoločnosť), ako aj komunít v rámci multilaterálnych mechanizmov, ktoré tradične pôsobia izolovane v rámci rôznych oblastí (napr. medzinárodná bezpečnosť, rozvoj, digitálna spolupráca, kriminalita). Program SECTEC využije jedinečné postavenie UNIDIR-u a bude pracovať prierezovo v snahe prepojiť diskusie, ktoré sa čoraz viac vzájomne ovplyvňujú, komunity, ako aj konsolidovať poznatky.

PROJEKT

Reagovať na výzvy a využívať príležitosti, ktoré v oblasti mieru a bezpečnosti prináša technologický pokrok, je zložitá úloha. Vo všeobecnosti si vyžaduje schopnosť pochopiť,

čo je podstata danej technológie, ako a na aký účel by sa mohla použiť a aké nástroje riadenia sú k dispozícii, aby sa usmernil alebo kontroloval jej vývoj a používanie. Cieľom navrhovaného projektu s názvom **Uvoľnenie inovácie: podporné technológie a medzinárodná bezpečnosť** je skúmať vývoj, použitie a riadenie vybraných kľúčových podporných technológií a ich význam pre medzinárodný mier a bezpečnosť v rámci troch pracovných okruhov uvedených nižšie.

Na účely tohto projektu sa podporné technológie vymedzujú ako technológie, ktoré umožňujú alebo stimulujú inovácie, rozvoj spôsobilostí a väčší vplyv v ďalších oblastiach použitia v rámci rozsahu činnosti programu SECTEC inštitútu UNIDIR, konkrétne v kybernetickej oblasti, oblasti umelej inteligencie a systémovej integrácie. Je to v súlade s [politikou EÚ v oblasti kľúčových podporných technológií](#), v ktorej sa uznáva zásadná úloha, ktorú tieto prierezové technológie zohrávajú pri stimulácii inovácie v rámci jednotlivých odvetví a použití.

Tento projekt sa zameria na príležitosti a výzvy súvisiace so štyrmi podpornými technológiami, ktoré sa považujú za osobitne dôležité z hľadiska bezpečnosti: **progresívne materiály** (napr. polovodiče, mikrotechnológie a nanotechnológie), **súčiastky a komponenty** (napr. mikročipy, senzory), **infraštruktúra** (napr. infraštruktúra konektivity ďalšej generácie – 5G a 6G, internet vecí, cloud, suverénny internet) a **spracúvanie a výpočtová technika** (napr. cloud, edge a kvantová výpočtová technika).

1. Pracovný okruh č. 1: Monitorovanie trendov a zvyšovanie informovanosti o vývoji vedy a techniky

1.1. Cieľ

Cieľom tohto pracovného okruhu je identifikovať a pochopiť nové a vznikajúce technológie, ako aj nové použitie zavedenejších technológií. Práca v rámci tohto okruhu bude v prvom rade zameraná na poskytovanie dostupných poznatkov o skúmaných technologických oblastiach politickým činiteľom a osobám s rozhodovacou právomocou na základe technicky a vedecky podložených dôkazov.

1.2. Očakávané výsledky:

- a) Lepšia pripravenosť tvorcov politik a osôb s rozhodovacou právomocou, pokiaľ ide o výzvy a príležitosti, ktoré prinášajú nové a vznikajúce technológie.

- b) Lepšie pochopenie prepojení a konvergenzie medzi rôznymi technológiami.
- c) Zvýšená informovanosť o potenciálnych rizikách a prínosoch nových technológií a poskytovanie spôsobilostí včasného varovania štátom, ktoré majú obmedzené kapacity na mapovanie situácie.

1.3. Opis pracovného okruhu

Tento pracovný okruh bude zahŕňať dve hlavné činnosti. Po prvé, umožní vytvorenie **permanentnej funkcie mapovania situácie v oblasti technológií** s cieľom zabezpečiť, aby sa najrelevantnejší vedecký a technologický pokrok zistil, preveril a analyzoval v počiatočných fázach vývoja alebo použitia. Výsledkom tejto činnosti budú **dva ročné prehľady najdôležitejších trendov v oblasti technologickej inovácie**, ktoré sa týkajú medzinárodného mieru a bezpečnosti. Výsledky tejto činnosti budú doplnením, nie zdvojením práce vykonávanej v rámci oficiálnych multilaterálnych procesov, ako sú napríklad *skupina vládných expertov pre vznikajúce technológie v oblasti smrtiacich autonómnych zbraňových systémov* v rámci CCW, *otvorená pracovná skupina pre bezpečnosť informácií a komunikačných technológií a ich využívania*, a prispieť k širšiemu súboru relevantných mnohostranných činností, ako sú napríklad výročná správa generálneho tajomníka OSN o [úlohe vedy a technológie v kontexte medzinárodného mieru a bezpečnosti](#), [spoločný program](#) vrátane nového programu pre mier a samit o budúcnosti, ktorý sa uskutoční v roku 2023.

V rámci druhej činnosti v tomto pracovnom okruhu sa usporiada osem „**technologických raňajok**“, ktoré majú diplomatickej komunite v Ženeve a New Yorku každý štvrtý rok ponúknuť príležitosť učiť sa a diskutovať v neformálnom prostredí priamo s odborníkmi o konkrétnych podporných technológiách, ktoré sú dôležité pre medzinárodný mier a bezpečnosť. Každé takéto podujatie sa uskutoční dvakrát: po prvýkrát prezenčne v Ženeve a po druhýkrát virtuálne pre komunitu v New Yorku.

2. Pracovný okruh č. 2: Pochopenie vplyvu vedy a techniky na medzinárodný mier a bezpečnosť

2.1. Cieľ

Cieľom tohto pracovného okruhu je pochopiť, ako by sa nové podporné technológie mohli využívať v kontexte bezpečnosti a aký účinok by mohli dosiahnuť v tejto oblasti. Práca vykonaná v rámci tohto piliera sa zameria aj na rastúcu konvergenciu rôznych technológií a ich medziodborového využitia. V rámci tohto pracovného okruhu sa bude dôraz klásť najmä na to, ako bude pokrok v oblasti podporných technológií formovať budúcnosť konfliktov a bojísk.

2.2. Očakávané výsledky:

- a) Lepšie pochopenie vplyvu nových a vznikajúcich podporných technológií na mier a bezpečnosť zo strany osôb, ktoré určujú politiku.
- b) Zvýšená schopnosť vytvárať prepojenia a väzby medzi oblasťami použitia rôznych technológií, čo vedie k podloženejším politickým diskusiám presahujúcim jednotlivé oblasti a procesy.
- c) Zvýšená schopnosť identifikovať možnosti politických zásahov zameraných na zníženie rizík, ktoré predstavujú nové technológie, bez toho, aby sa tým bránilo pokroku a inováciám.

2.3. Opis pracovného okruhu

Tento pracovný okruh bude zahŕňať uskutočnenie **štyroch výskumných štúdií**, jednej pre každú z podkategórií skúmaných podporných technológií. Cieľom každej výskumnej štúdie bude poskytnúť úvod k danej technológii a analýzu pozitívnych a negatívnych vplyvov, ktoré by takáto technológia mohla mať na medzinárodný mier a bezpečnosť. V metodike výskumu použitej na tieto posúdenia vplyvu sa zohľadnia nielen vojenské spôsobilosti, ale prípadne aj politické, hospodárske, sociálne, technologické, právne a environmentálne faktory (analýza PESTLE). Výsledkom týchto výskumných štúdií budú písomné správy so zhrnutiami, ktoré budú k dispozícii vo všetkých úradných jazykoch OSN s cieľom rozšíriť ich dosah a prístupnosť (preklad úplných správ prebehne podľa času a zdrojov, ktoré budú k dispozícii).

Okrem toho, vzhľadom na komplexný politický, vojenský, právny a technický ekosystém, v ktorom sa takéto technológie vyvíjajú a zavádzajú, sa v rámci tohto pracovného okruhu zorganizujú **štyri dialógy viacerých zainteresovaných strán** s cieľom doplniť výskumné činnosti a podporiť výmenu názorov a prenos poznatkov medzi rôznymi komunitami zainteresovaných strán. Formát týchto

stretnutí bude hybridný a načasovaný tak, aby bol prístupný publiku z celého sveta.

3. Pracovný okruh č. 3: Modernizácia kontroly zbraní a príprava reakcií v oblasti riadenia vhodných pre 21. storočie

3.1. Cieľ

Účelom tohto pracovného okruhu je preskúmať, či nové podporné technológie predstavujú nové výzvy v oblasti riadenia, a ak áno, ako možno zmodernizovať tradičný súbor nástrojov na kontrolu zbraní, aby sa tieto výzvy mohli riešiť. Okrem toho sa v rámci tohto pracovného okruhu preskúma aj komplementárnosť tradičných opatrení na kontrolu zbraní so širšími opatreniami v oblasti riadenia technológií, ktoré môžu prispieť k dosiahnutiu rovnakých cieľov, akými sú fyzická ochrana, stabilita, bezpečnosť, znižovanie rizika a nešírenie zbraní.

3.2. Očakávané výsledky

- a) Lepšie pochopenie možných silných stránok a obmedzení súčasného súboru nástrojov na kontrolu zbraní s cieľom vysporiadať sa s novými a vznikajúcimi technológiami.
- b) Lepšie pochopenie širšieho súboru nástrojov riadenia technológií (napr. priemyselné normy, samoregulačné mechanizmy) a spôsobu, akým môže medzinárodné bezpečnostné spoločenstvo tieto nástroje využiť na posilnenie mieru, stability a bezpečnosti vo svete.
- c) Vzájomné obohacovanie poznatkov v jednotlivých sektoroch prostredníctvom neformálnej výmeny prístupnej všetkým členským štátom OSN, priemyslu a občianskej spoločnosti vo všeobecnosti.

3.3. Opis pracovného okruhu

Tento pracovný okruh bude vychádzať zo zistení pracovného okruhu č. 2 s cieľom ďalej rozšíriť analýzu vybraných podporných technológií prostredníctvom **štyroch dodatočných výskumných štúdií** zameraných na konkrétne výzvy v oblasti riadenia a možné politické reakcie. Podobne ako pri pracovnom okruhu č. 2, každá výskumná štúdia bude doplnená špecializovaným **dialógom viacerých zainteresovaných strán** v hybridnom formáte s cieľom získať poznatky identifikované v jednotlivých sektoroch,

ktoré možno využiť na zlepšenie reakcií v rámci medzinárodnej bezpečnostnej politiky.

Tento pracovný okruh bude okrem toho zahŕňať konceptualizáciu a včasné navrhnutie **interaktívnej infografiky**, ktorá umožní identifikáciu a zmapovanie príslušných nástrojov kontroly zbraní, širších nástrojov riadenia technológií a nástrojov na regionálnej a medzinárodnej úrovni pre vybrané podporné technológie. Táto činnosť bude slúžiť na testovanie metodiky identifikácie a stanovenia priorít použiteľných a relevantných nástrojov, ako aj rôznych možností vizualizácie údajov. Infografika bude prístupná na osobitnej webovej stránke na webovom sídle UNIDIR.